

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ

ΘΕΜΑ: Χορήγηση αδειών αναλύσεων αρχαιολογικού υλικού

Οι συναρμόδιες, Διεύθυνση Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων και Διεύθυνση Συντήρησης Αρχαίων και Νεότερων Μνημείων, σχετικά με την άδεια δειγματοληψίας και ανάλυσης αρχαιολογικού υλικού, με γνώμονα τον αποτελεσματικότερο έλεγχο των σχετικών αιτημάτων προς όφελος του αρχαίου υλικού και την προώθηση της έρευνας και περαιτέρω μελέτης του, λαμβάνοντας υπόψη τον Ν.3028/02 «Για την προστασία των Αρχαιοτήτων και εν γένει της Πολιτιστικής Κληρονομιάς» (ΦΕΚ 153/Α'/28.6.2002), σας κοινοποιούν τα εξής:

ΥΠΟΒΟΛΗ ΑΙΤΗΜΑΤΩΝ

- Τα αιτήματα δειγματοληψιών και ανάλυσης υλικού υποβάλλονται στις κατά τόπους αρμόδιες Εφορείες Αρχαιοτήτων με κοινοποίηση στο Τμήμα Ελληνικών και Ξένων Επιστημονικών Ιδρυμάτων της Διεύθυνσης Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων, καθώς και στο Τμήμα Εφαρμοσμένης Έρευνας της Διεύθυνσης Συντήρησης Αρχαίων και Νεότερων Μνημείων, το οποίο και κατ' αρμοδιότητα εκδίδει τη σχετική άδεια.
- Όταν το υλικό προς μελέτη ή ανάλυση αφορά σε περισσότερες από μία Εφορείες Αρχαιοτήτων, οι ενδιαφερόμενοι υποχρεούνται να υποβάλλουν ταυτόχρονα το αίτημά τους στις εμπλεκόμενες Εφορείες προκειμένου να προκύπτει συνολική αντιμετώπιση στην περίπτωση εκτεταμένων προγραμμάτων.
- Σε περιπτώσεις υλικού προερχόμενου από έρευνες εποπτευόμενων από το Υπουργείο Πολιτισμού ερευνητικών φορέων, τα αιτήματα θα υποβάλλονται δια του οικείου φορέα. Σε περιπτώσεις αιτημάτων ερευνητών που εκπονούν εργασίες μεταπτυχιακού διπλώματος ή διδακτορικού τίτλου, για τις ανάγκες των οποίων ζητείται η δειγματοληψία, απαιτείται η συνυπογραφή τους από τους επιβλέποντες καθηγητές.

ΠΡΟ ΤΗΣ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΤΩΝ ΣΧΕΤΙΚΩΝ ΑΙΤΗΜΑΤΩΝ ΟΙ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΟΙ ΘΑ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΓΝΩΡΙΖΟΥΝ ΤΑ ΕΞΗΣ:

- Δεν θα γίνεται καμία δειγματοληψία που απαιτεί την αφαίρεση τμήματος από ολόκληρα αντικείμενα, σύμφωνα με το άρθρο 26 του Ν. 3028/02.
- Απαγορεύεται η δημιουργία αρχείων σε ιδρύματα και φορείς εκτός της Αρχαιολογικής Υπηρεσίας από την εξοικονόμηση μέρους των δειγμάτων χωρίς την έγκριση των αρμόδιων Διευθύνσεων του Υπουργείου Πολιτισμού.
- Δεν θα εξετάζεται αίτημα για εφαρμογή καταστρεπτικής μεθόδου τη στιγμή που για τον ίδιο ερευνητικό στόχο προσφέρεται άλλη, μη καταστρεπτική μέθοδος. Θα

επιλέγεται δε η μέθοδος η οποία απαιτεί για την εφαρμογή της τη μικρότερη ποσότητα δείγματος.

- Η εφαρμογή καταστρεπτικής μεθόδου θα είναι δυνατή μόνο σε θραύσματα που δεν μπορούν να συντηρηθούν ή να συγκολληθούν (π.χ. όστρακα διαλογής, προϊόντα διάβρωσης (σκωρίες), μαύρη κρούστα, οργανικά υπολείμματα).
- Ειδικότερα για τα δομικά υλικά, ήτοι, 1) πετρώματα, πλίνθοι ωμοί, οπτόπλινθοι 2) κονιάματα, επιχρίσματα, τοιχογραφίες, ξυλότυπα 3) τεμάχια δομικού υλικού από λατομεία, σημειώνονται τα εξής:

Επειδή για τη μελέτη των ανωτέρω όλες οι δυνατές μέθοδοι είναι καταστρεπτικές θα δίνεται άδεια μόνο για θραύσματα δομικού υλικού και κονιαμάτων, τα οποία είναι ήδη έτοιμα να ξεκολλήσουν, δηλαδή δεν θα δίνεται άδεια να αφαιρεθούν κομμάτια, καθόσον αυτό εγκυμονεί κινδύνους για την πρόκληση περαιτέρω φθορών στο μνημείο.

Όσον αφορά στα ξυλότυπα, επειδή έχουν μείνει ελάχιστα δεν πρέπει να επιτρέπεται καμία δειγματοληψία.

Όσον αφορά στα επίζωγραφισμένα επιχρίσματα (τοιχογραφίες) δεν θα επιτρέπεται δειγματοληψία. Επίσης, δεν θα επιτρέπεται δειγματοληψία από συντηρημένα μνημεία.

- Ειδικότερα όσον αφορά στη δειγματοληψία χρωστικών από τοιχογραφίες και εικόνες, θα λαμβάνονται μόνο ελάχιστα δείγματα και εκτός των περιπτώσεων σημαντικών αντικειμένων, όπου δεν θα επιτρέπεται καθόλου η δειγματοληψία.
- Σε περίπτωση που έχει χορηγηθεί ήδη στο παρελθόν άδεια δειγματοληψίας από κάποιο μνημείο ή αντικείμενο, δεν θα εγκρίνεται νέα δειγματοληψία, εάν δεν τεκμηριώνεται επαρκώς η ανάγκη νέας έρευνας. Θα δίνεται, δηλαδή, άδεια, αν η νέα έρευνα έχει σκοπό την απόκτηση διαφορετικών πληροφοριών από το αντικείμενο.

ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΑ ΣΥΝΟΔΕΥΤΙΚΑ ΤΩΝ ΑΙΤΗΜΑΤΩΝ

Τα σχετικά αιτήματα θα πρέπει απαραίτητως να συνοδεύονται με τα κάτωθι στοιχεία:

- Έγγραφο έγκριση του ανασκαφέως ή του ερευνητικού φορέα σε περίπτωση που η δειγματοληψία αφορά σε ανασκαφικό εύρημα ή εύρημα άλλης μορφής αρχαιολογικής έρευνας.
- Στα αιτήματα θα πρέπει να αναφέρεται α) το ευρύτερο πλαίσιο του αιτήματος και ο απώτερος σκοπός της ανάλυσης του υλικού, ήτοι σύνταξη μελέτης συντήρησης ή περαιτέρω διερεύνησης των ευρημάτων και των συναφειών τους και β) το ερευνητικό ίδρυμα όπου πρόκειται να γίνει η μεταφορά και ανάλυση του υλικού, το εργαστήριο και ο υπεύθυνος αυτού.
- Για τα αιτήματα που αφορούν σε αναλύσεις σε εργαστήρια του εξωτερικού απαιτείται η τεκμηρίωση της αναγκαιότητας διεξαγωγής της έρευνας εκτός Ελλάδας.

Ειδικότερα επί της δειγματοληψίας απαιτείται:

- Αναλυτικός κατάλογος των προς δειγματοληψία ή εργαστηριακή μελέτη αντικειμένων, είτε πρόκειται για θραύσματα αντικειμένων, είτε για οργανικά υπολείμματα. Τα στοιχεία του καταλόγου θα πρέπει να συνοδεύονται οπωσδήποτε από φωτογραφική τεκμηρίωση του αντικειμένου και αναγραφή της προέλευσης, ανασκαφικής ή άλλης.

- Περιγραφή του τρόπου δειγματοληψίας και της μεθόδου που θα χρησιμοποιηθεί για αυτήν με αναφορά στο σημείο από το οποίο θα γίνει η λήψη.
- Αναφορά στον αριθμό, στις διαστάσεις ή την ποσότητα, αναλόγως, και τη μορφή του δείγματος. Στις περιπτώσεις αιτήματος μεγάλου αριθμού δειγμάτων (πάνω από 10) θα πρέπει να υπάρχει σχετική αιτιολόγηση για το μεγάλο αριθμό δειγμάτων. Στις περιπτώσεις παλαιοβοτανολογικού υλικού, οργανικών υπολειμμάτων, σκωριών και άλλες περιπτώσεις άμορφου υλικού θα πρέπει να αναφέρεται, οπωσδήποτε, εκτός από την αιτούμενη ποσότητα και όλη η διαθέσιμη ποσότητα για να διασφαλίζεται η μη εξάντληση του υλικού ώστε να μην αποκλείονται μελλοντικές αναλύσεις.

Ειδικότερα επί της επεξεργασίας του δείγματος και των αναλύσεων απαιτείται:

- Λεπτομερής περιγραφή της αναλυτικής/κών μεθόδου/δων που θα εφαρμοστούν στο δείγμα ή το αντικείμενο, καθώς και αναφορά στην προβλεπόμενη, μερική ή ολοκληρωτική καταστροφή του.

Ο Γενικός Διευθυντής Αρχαιοτήτων & Πολιτιστικής Κληρονομιάς
Λάζαρος Κολώνας